

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş.

**ALTIN TEDARİK ZİNCİRİ RİSK YÖNETİM PLANI
(GOLD SUPPLY CHAIN RISK MANAGEMENT PLAN)**

ALTIN TEDARİK ZİNCİRİ RİSK YÖNETİM PLANI

REFERANSLAR:

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. Şirket içi yönetmelik ve talimatlar
Borsa İstanbul kıymetli Madenler Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Rehberi ,
Masak Mali Suçlar Araştırma Kurulu Düzenlemeleri.
LBMA Good Delivery Rules,
LBMA Responsible Gold Guidance,
OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-affected and High Risk Areas,
DMCC Rules for Risk Based Due Diligence in the Gold and Precious Metals Supply Chain,
OECD Due Diligence Guidance Gold Supplement,
World Gold Council Conflict-Free Gold Standard,

1. GENEL :

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. tüm birimleriyle **suç gelirlerinin aklanması-kara para aklama (money laundering), terörizmin finansmanı (terrorism financing) ve bağlantılı diğer suçlar** ile olan mücadelede gerek ulusal gerekse uluslararası alandaki tüm çabaları desteklemeyi, ulusal ve uluslararası tüm yasalara ve diğer yasal düzenlemelere ve mevzuatlara uymayı hedeflemektedir.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. hem Türkiye'de hem de ticari faaliyetlerde bulunduğu ve rafinasyona mal kabul ettiği diğer ülkelerde, suç gelirlerinin aklanmasının, terörizmin finansmanının ve bağlantılı diğer suç faaliyetlerinin önlenmesi hakkındaki yasal düzenlemelere uyum sağlayacak şekilde şirket içi politikalar, program ve prosedürler geliştirir ve bunları kendisine ve müşterilerine uygular. Bu çerçevede gerek şirket içi gerekse de müşterilerine yönelik eğitimler ve karşılıklı mutabakat anlaşmaları yapar, gerektiğinde müşterilerini yerinde inceler ve risk analizlerini buna göre günceller.

2. KAPSAM VE UYGULAYICILAR:

Bu talimat Altın Tedarik Zinciri riskleriyle uyumlu olarak, **Altın Tedarik Zinciri Müşteri Durum Değerlendirmesi (Customer Due Diligence)** süreçlerindeki risk yönetimini ve süreç içerisinde risk analizinin nasıl yapılacağıyla ilgili hususları kapsamaktadır. Talimat HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş.'nin tüm ticari birimleri tarafından uygulanır.

3. ANA ESASLAR :

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. yasal ve tabi olduğu ulusal ve uluslararası sertifikasyonların gereklerine uygun etik iş ilkeleri uygulayarak, müşterileriyle olan tüm ticari ilişkisini **kara para aklamayı önleyici (anti-money laundering)** ve **terörün finansesine (terrorism financing)** engel olacak tedbir ve yöntemler ile yürüterek, maksatlı olmasa da kara para aklama suçuna veya terörizmin finansesi ve ilgili diğer suçlara karışmış bir şirket durumuna düşmemek ve ticari itibarının zedelenmesi riskini ortadan kaldırmak için etkin bir risk analizi ve yönetimi gayreti sarf etmektedir.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. tüm personelini bu yönde bilinçlendirme ve verilen eğitimlerle de bilgileri tazeleme ve uygulamaları takip ve kontrol etme maksadıyla, Uyum Birimi ve Uyum Komitesi marifetiyle iç ve dış denetimler icra etmektedir.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. altın rafinasyonu maksadıyla değerli metallerin tedariğiyle ilgili olarak katıldığı, işbirliği yaptığı ve geliştirdiği faaliyetlerde, değerli metallerin meşru ve etik kaynaklardan geldiği, herhangi bir suç unsuru teşkil etmediği, silahlı çatışma veya insan hakları ihlalleri ile ilişkili olmadığı prensibini kabul eder.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş.ve çalışanlarını ulusal ve uluslararası hukuk kuralları, kara para aklama ve terörizmin finansesi ihlalleri konusunda hedef olmaktan korumak için uygulamaya koyulan **Müşteri Kabul Politikası** esasları şu ana parametreler üzerine tesis edilmiştir:

- a. Metalin kaynağı/menşe ülkesi,
- b. O müşteri ile iş yapmanın riski,
- c. Ürünün veya verilen hizmetin riski,
- d. Ticari işlemlerin değeri ve müşteri ile olan ilişkinin süresi.

Yukarıdaki parametrelere uygun olarak en az yılda bir güncellenen müşteri risk profili çıkarılır, Bazı müşterilerle belirli sıklıkta sürekli bir ticari ilişki içerisinde olunabilir. Bu şekilde tekrarlayan müşterilerin risk profilleri ise tarafımızdan değişik periyotlarda yapılacak iç denetimlerle güncellenir. Bu denetimler, daha kapsamlı idari prosedürler ve düzenli şirket ziyaretleri şeklinde olur.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş., sadece meşru ve yasalara uyan müşterilerle iş yapma prensibini ilke edinmiştir. Müşterilerine **Durum Değerlendirmesi (Due Diligence)** süreci uygulayarak risk değerlendirmesi yapar ve işbirliği yapıp yapmayacağına karar verir. Bu kapsamda değerli madenin menşei, terör bölgesinde olup olmadığı, bulunduğu, çıkarıldığı veya işlendiği bölgenin risk düzey derecesi, tedarikçilerin varsa bağlı olduğu borsalarla olan ilişkileri, sevkiyatlarının güvenli olup olmadığı dahil, müşteri bazında araştırmalar yaparak her bir tedarikçi hakkında risk derecelendirmesinde bulunur.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. müşterileri tarafından Türkiye'ye ithal edilen değerli madenlerin hiçbir şekilde bir hükümet, politik parti, askeri kurumlar, suç şebekeleri, gayrimeşru silahlı gruplar veya özel güvenlik güçleri ile ilişkili olmadığını değerlendirir. Gerek madendeki işleyiş gerekse de nakliye safhasında nakliyecisi firma ve madenin sahibi dahil, değerli madenin hiçbir şekilde zulüm, işkence vb. insanlık dışı uygulamalara yönelik iş gücü, çocuk işçiliğinin yanlış kullanımı, savaş suçları, insanlığa ve soykırıma yönelik suçlar kapsamındaki faaliyetlere bulaşmamış olduğu esasını kabul eder.

Risk kategorileri:

- Ülke/bölge riski,
- Müşteri riski,
- Ürün/hizmet riski olarak tanımlanır.

Riski etkileyecek değişkenler:

- Müşteriler ve işlemleri,
- İşlem tutarının büyüklüğü ya da işlem sıklığı,
- Müşterinin tabi olduğu uyum mevzuatı,
- İlişkinin süresi ve normallliği,
- İşlem yapılan ülke/bölge uygulamalarının bilinmesi,
- Şeffaf olmayan, aracı kullanılan işlemler olarak sınıflandırılır.

Yüksek riskin kontrolü:

- Yüksek riskli müşteriler ve işlemlere karşı farkındalığın artırılması,
- Özel dikkat gösterilmesi (Müşteri tanıma sistemi –KYC prosedürleri),
- İşlemler için üst makam (Uyum Komitesi) onayının alınması,
- İşlemlerin izlenmesi (monitoring) şeklinde yapılır.

4. YÖNETİMİ :

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. *suç gelirlerinin aklanması-kara para aklama (money laundering), terörizmin finansmanı (terrorism financing) ve bağlantılı diğer suçlar* ile olan mücadele esasları çerçevesinde risk bazlı **“Müşteri tanıma yöntemleri prosedürleri – Know Your Customer (KYC) procedures - Customer Due Diligence”** uygulayarak tedarik zinciri sürecini ve riskleri etkin ve doğru bir şekilde yönetmeyi hedefler.

Şirket **Uyum Komitesi** aynı zamanda **Risk Yönetim Komitesi** olarak görev yapar. Uyum

Komitesinin teşkili ve görevleri ilgili yönergede belirtilmiştir.

Risk Yönetim Planı iş akışı Ek-A'dadır.

a. Altın Tedarik Zincirindeki Risklerin tanımlanması:

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. OECD'nin Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Alanlardaki Durum Değerlendirmesi (Due Diligence) Rehberiyle uyumlu olarak üye olduğu ve sertifikasına sahip olduğu **Londra Külçe Piyasası Birliği (LBMA)** ve **Dubai Çoklu Emtia Merkezi (DMCC)** gibi kuruluşların gerekliliklerini karşılayacak şekilde hazırlamış olduğu **Altın Tedarik Zinciri Sorumluluğu Politikası (Gold Supply Chain Responsibility Policy)**'ni uygulamaya koyarak bu yönde etkin bir şirket içi yönetim sistemi ve risk denetimi yöntemleri benimsemiştir.

Rafine edilen her partiye ait tedarik zinciri bilgilerinin toplandığı ve saklandığı bir **Tedarik Zinciri Takip Sistemi** oluşturulmuş, bilgilerin kayıt altına alınması ve saklanması sağlanmış, verilen personel eğitimleriyle konu ile ilgili bilgi ve uygulamaların tazelemesi sağlanmış, her birim için bir **Uyum Görevlisi** belirlenerek müşterilere yönelik tüm **Durum Değerlendirmesi (Due Diligence)** işlemlerinin uygun ve etkin yöntemlerle başlatılması esas alınmıştır.

Durum değerlendirme (Due Diligence) kapsamında müşterilerden alınması gereken evraklar ve resmi belgelerin **müşteri bilgi formu** marifetiyle alınması ve gerekli incelemeleri müteakip müşteri risk değerlendirme ve sonucunda da müşteri risk sınıflandırması yapılarak ticari ilişkiye bağlanıp başlanılmayacağına karar verilmesi uygulaması geliştirilmiştir.

Tedarik zincirindeki risk değerlendirme, altın tedarikinin kaynağının belirlenmesi ile başlamaktadır. Farklı kaynaklar için farklı risk değerlendirme yapılır.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. altının temin edildiği ilk çıkış noktasından başlamak üzere etkili bir risk değerlendirme yapabilmek için müşteriyle ilgili ayrıntılı bir kimlik taraması yaparak iş ve ticari ilişkilerinin belgelendirmesini istemektedir. Bu aşamada müşterinin para aklama-money laundering, dolandırıcılık-fraud, veya terörizmin desteklenmesi (terrorism financing) gibi yasa dışı eğilim ve gayretlerinin olup olmadığını araştırmakta, iş ve finansal verileri kontrol edilerek ayrıntılara ulaşılmakta, gerek madenden gerekse de küçük ölçekli işletmelerden gelen altınlar için madencilik lisansı, maden kapasitesi, madencilik uygulamaları hakkındaki veriler, madenin menşeyini belirleyen belgeler, altın ithalat/ihracat lisansları gibi ilave dokümanlarla müşteri risk analizini geliştirmektedir. Yüksek risk kategorisindeki müşterileri için ilave tedbirler alarak yerinde ziyaret ve bilgileri doğrulayıcı araştırmalar da yapmaktadır.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. vekâlet yoluyla temas kuran müşterilerden mutlaka resmi onaylı, noter tasdikli vekâletname beyan edilmesini ister ve herhangi bir sahtecilik veya aldatma girişimi tespit edildiğinde durumu ilgili otoritelere rapor eder.

Değerli madenlerin nakliyesi esnasında oluşabilecek riskler anlamında takipte bulunmak için ağırlıkları, nakliye ve sigorta dokümanları gibi belgeler vasıtasıyla kontrolleri yapılarak malın nakil aşamasının da takibi yapılmış olur.

Ticari ilişkiye başlanacak müşterilerin; gerekli evrakları vermekten çekinmeleri, OECD ve diğer ilgili kuruluşlarca şüpheli statüsündeki ülkeler veya merkezlerden altın tedarik etmeleri, madenin kaynağını belgeleyememeleri, yüklü miktarda para transferi gayretleri içerisinde olmaları, işlemlerini banka üzerinden, kayıtlı ve belgeli olarak yapmak istememeleri gibi durumlar şüpheli işlemler kategorisinde değerlendirilir.

Tedarik zincirindeki her yeni müşteri **yüksek riskli** olarak kabul edilerek takibe alınır ve her yıl düzenli müşteri ziyaretleri yapılarak iş ilişkisine devam edilip edilmeyeceğine karar verilir.

b. Müşterinin riski:

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. **iyi niyetli olmayan kişilerle (non-boda fide person)** iş yapma riskini en aza indirerek sadece profesyonel olarak iş yapan müşterilerle çalışır.

Altın yatırım ürünleriyle (yatırım barları, külçeleri vb.) ilgili bilinen özel yatırımcılar hariç, değerli madenlerin/metallerin özel olarak alım satımını yapan kişilere hizmet verilmez. Mahalli kanunların hilafına çocuk iş gücü çalıştıran müşterilerle çalışmaz.

Ticari ilişkiye başlamaya karar verilen müşteriden örnek mal kabulü yapılarak verdiği bilgiler, belgeler, referanslar, ayar sonuçları vs. bazında faaliyet ve işlemleri takip edilir, herhangi bir tutarsızlık görülmesi durumunda derhal Uyum sorumlusu ile temasa geçilir. **World-Check** uygulaması yapılarak müşterinin kimlik doğrulaması yapılır, idari prosedürlere ilave olarak gerektiğinde yerinde ziyaret ve denetim de yapılarak (*madencilik, rafinasyon veya üretim tesislerinin varlığı, müşterinin sunduğu kapasite ve pazar bilgilerinin doğruluğu, müşterinin aracı olduğu durumlar dahil bilgilerin yerinde teyidi*) bulguların doğru olup olmadığı araştırılır ve teyit edilir. Tüm bunların sonucunda da o ülke veya müşteri ile ticaretin devam edip etmeyeceğine karar verilir. Yerinde denetim sonucu eğer tarafımıza sunulan belge ve bilgiler ile yerinde denetimde tespit edilen hususlar uyuşuyorsa, bu müşteri düzenli bir müşteri statüsüne sokulur ve düzenli olarak mal alış yapılmasına karar verilir. Bu müşteri ile ilgili tutulan kayıtlar sürekli hale getirilir.

c. Risk profili:

Her müşteriye bir risk profili tanımlanarak düzenli olarak güncellemesi yapılır.

Bu maksatla her müşteriye bir **referans numarası (müşteri ID)** verilerek işlemleri başlatılır ve beyan etmesi gereken form ve evrakları içeren birer **müşteri dosyası** tutulur. Kullanılan ERP sisteminde **cari kart** açılarak ID numarası ile sisteme tanıtımı yapılır ve o müşteriye ait tüm ticari işlemler ile rafinasyondan geçen değerli madenlerinin, lot ve seri numaralaması sistemiyle izlenmesi sağlanır.

Eğer bu tür sürekli müşterilerden rutin olarak alınan değerli madenin miktarında kural dışı bir artış söz konusu olursa, değerli madenin kaynağının tespiti ve müşteri açıklamasının akla yatkınlığı konusunda ilave durum değerlendirmesi (due diligence) yapılarak karar verilir.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. ile müşterileri arasındaki tüm işlemler Uyum Sorumlusu tarafından gözlem ve takip edilerek Müşteri Kabul Politikasının işlerliği kontrol edilir. Bu gözlem sonuçları 3 ayda bir yönetim kuruluna rapor edilir. Bu raporlama sonucunda her bir müşterinin risk profili yeniden değerlendirilerek gerekirse revize edilir. Her sene yapılan bağımsız dış denetimlerle de şirketin bir önceki yıl Uyum Süreci denetimi ve raporlaması yapılır.

d. Yasa dışı faaliyetlerle ilişkisi olmadığı garantis:

Müşteriler kara para aklama ve vergi sahteciliği gibi illegal yollarla ilişkili olmadıklarının garantisini vermek zorundadırlar. Kontrolleri altındaki tüm değerli madenler ile paranın kaynağını doğrulanması gerekir. Müşterinin aynı zamanda çocuk işgücü kullanılması yönündeki yerel kanunlara uyduğunu da ispatlaması gerekir.

Yukarıda belirtilen hususlardaki en ufak bir şüphe bile o müşteriyle olan ilişkinin derhal kesilmesini veya hiç başlamamasını gerektirir.

e. Verilen hizmetin riski:

Alınan her parti mal HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. tarafından sıkı bir şekilde incelemeye alınır. Tüm işlemler mal alış ve uyum prosedürlerine tabidir. İlk defa çalışılacak müşteriler tam bir kabul işleminden geçmek zorundadırlar. Mevcut müşteriler içinde ayrı bir uyum programı uygulanır.

Düzenli olarak mal kabulüne karar verilen müşteriler HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. tarafından yerinde yapılacak olan iç denetime tabidirler. Yerinde yapılan bu denetimlerde idari prosedürler açısından müşteriler en azından aşağıdaki hususlardaki kanıtları sunmak durumundadırlar:

1. İş ve faaliyet alanlarının ayrıntılı açıklaması,
2. Uyum sorumlusu tarafından sorgulanmak ve teyidi alınmak üzere sektördeki diğer şirketlerden referanslar,
3. Malların kaynağının ayrıntılı kanıtları,
4. Çocuk iş gücü kullanılmadığına dair kanıtlar ve belgeler.

f. Madenin/Altının kaynağı:

Uyum Birimi tarafından **altın ihraç eden ülkeler listesi** hazırlanarak sürekli güncel tutulur. Bu kapsamda aynı zamanda ülke sorgulaması (www.countrywatch.com) 'da yapılır. Değerlendirme sonucu bu ülkelerden gelen altınlar/o ülke çıkışlı altınlar ya direkt olarak kabul edilmez veya Uyum Sorumlusunun kontrolünden geçtikten sonra kabul ya da ret edilir. Mevcut veya muhtemel ambargolar, rüşvet, Mali Eylem Görev Gücü(FATF) sıralamaları, politik istikrar gibi parametreler dikkate alınarak ülke listesi sürekli güncel tutulur ve ülkelere A,B ve C kategorileri şeklinde sınıflandırma yapılır.

Gerekli durum değerlendirmesi (due diligence) yapılarak C kategorisindeki yüksek riskli ülkelerden değerli madenin kabul edilip edilmeyeceğine dair karar verilir. B kategorisindeki ülkelerle yapılacak ticaret Uyum Sorumlusunun kontrolü sonucu müsaadesine tabidir. Ticari ilişkiye başlamadan önce Uyum Sorumlusunun B kategorisindeki o ülke ile ilgili onayı alınır ve mal alım süreci aşamasından itibaren tüm işlemleri sıkı gözlem altında tutulur. A kategorisindeki ülkelerle ticari işlemler ise normal prosedürler dâhilinde yapılır.

İşlemlerin miktar ve değerindeki yükseklik aynı zamanda riskin de yüksek olduğu anlamında olup, süreç içindeki işlemlerin takip ve doğrulaması da o kadar yüksek öneme sahiptir.

Ülke sorgulaması sonucunda (www.countrywatch.com) elde edilen bilgiye göre o müşteri veya ülkeden gelen mal kabul veya ret edilir. Madenin kaynağı her işlemde mutlaka doğrulanmalıdır.

Şüpheli durumlarda mutlaka Uyum Sorumlusuna danışılmalıdır.

Risk Kategorileri	Tanımlama	Uygulanacak Durum Değerlendirmesi
Low risk A Düşük risk (Düşük risk profilili müşteri)	Kaynağı temiz ve güvenli bölgelerden gelen ve nakliye rotaları güvenli olan altın Belgeleri ve kayıtları sağlam müşteriler Risksiz-Güvenli bölgeler/ülkeler	Temel seviye. (basic due diligence)
Medium Risk B Orta Risk (Orta risk profilili müşteri)	Çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerden gelen ve nakliye rotaları riskli bölgelerden geçen altın Yüksek tutardaki belgesiz, kayıtsız ticari işlemler Makul ve iyi niyetli gayretler içerisinde olan müşteriler Az riskli-Kısmen güvenli bölgeler/ülkeler	İleri seviye (enhanced due diligence)
High Risk C Yüksek risk (Yüksek risk profilili müşteri)	Çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerden gelen ve nakliye rotaları riskli bölgelerden geçen altın Yüksek tutardaki belgesiz, kayıtsız ticari işlemler Makul ve iyi niyetli gayretler içerisinde olduğu şüpheli müşteriler Yüksek Riskli-Güvensiz bölgeler/ülkeler	İleri seviye (enhanced due diligence)

Yatırım altını veya has altın: HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş.' ye bir kerelik mal vermek isteyen müşterilerin açıklamalarının ve belgelerinin doğruluğu iyi araştırılıp teyit edilir. Ziyetler, liralara, barlar gibi yatırım amaçlı küçük miktar malların, malın menşei ile ilgili müşterinin açıklamalarının makul olması ve ilk ifadeleriyle orantılı olduğuna kanaat getirilmesi durumunda (tasarruf, miras malı vb.) direkt satın alma bankosundan kabulü yapılır.

Rafine edilmemiş, hurda altın: HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş.' ye bir kerelik mal vermek isteyen müşterilerin elindeki altının kaynağı müşteriyle yapılacak olan mülakatta tespit edilerek değerlendirilmesi yapılır. Müşterilerden altının kaynağının ne olduğuna dair (miras malı, tasarruf vs.) beyanları da alınır. Alınacak olan malın gerekiyorsa ayar ve analiz sonuçları da kontrol edilerek içindeki gümüş ve bakır oranına göre malın mücevherat kapsamına girip girmediği belirlenir.

Eğer değerlendirme sonuçları müşterinin altının kaynağı ile ilgili bildirimleriyle tutarlı ise, müşteri ile ilgili değerlendirme safhası sonlandırılarak mal kabulüne başlanır. Eğer müşterinin altının kaynağı ile ilgili bildirimleri arasında bir tutarsızlık varsa ilgili müşteri temsilcisi Uyum Sorumlusundan yardım ister.

Şüphe durumunda:

Şüphe durumunda Uyum Sorumlusu kimlik tespiti doğrulamasına yönelik ilave belge ve bilgiler ister, kontrol sonucu kimlik doğrulamasında sorun çıkmazsa işlemlere devam edilir.

Kontrol sonucunda şüphe devam ediyorsa ve doğrulama yapılamıyorsa işlemler durdurulur ve o müşteri ile ticarete son verilir.

g. Risk durumlarındaki hareket tarzları ve risk yönetimi:

1. İlişkinin kesilmesi (disengagement from the risk):

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş., tedarik zinciri süreci içerisindeki Durum Değerlendirmesi (Due Diligence) sonucu eğer para aklama-money laundering, dolandırıcılık-fraud, insan hakları ihlalleri- human rights abuses, çatışma bölgelerine destek-contribution to conflict veya terörizmin finansesi-terrorism financing gibi yasa dışı eğilim ve gayretleri tespit etmesi durumunda o müşteri veya kaynak ile derhal rafinasyon ve ticari ilişkisini durdurur.

2. Ticaretin askıya alınması yoluyla riskin hafifletilmesi (mitigation of the risk while suspending trade):

Tedarik zinciri süreci içerisinde Durum Değerlendirmesi (Due Diligence) sonucu eğer para aklama - money laundering, dolandırıcılık-fraud, insan hakları ihlalleri-human rights abuses, çatışma bölgelerine destek-contribution to conflict veya terörizmin finansesi-terrorism financing gibi yasa dışı eğilim ve gayretler yönünde ihtimaller tespit edilirse, başlangıçtaki bu bilgileri çürütücü mahiyette ilave bilgi ve dokümanlar temin edilinceye kadar o müşteri veya kaynak ile rafinasyon ilişkisi askıya alınır.

3. Ticarete devam ederken riskin hafifletilmesi (mitigation of the risk while continuing trade):

Tedarik zinciri süreci içerisinde Durum Değerlendirmesi (Due Diligence) sonucunun tam tatmin edici olmamasına rağmen değerlendirme yapılan müşteri veya şirketin makul ve iyi niyetli gayretler içerisinde olduğu tespit edilirse, mevcut stratejilerinde makul bir zaman dilimi içerisinde belirgin bir iyileştirme hedefleri kabul etmesi şartıyla bu kaynaktan gelen altınların rafinasyon işlemine devam edilir.

Tüm süreç içerisinde;

Silahlı çatışmaya,

Şiddetin yaygınlaştırılmasına,

İnsan hakları ihlaline,

Kara para aklamaya,

Terörizmin finansesine,

katkıda bulunma yönündeki her şey **yüksek risk, yüksek riskli müşteri veya yüksek riskli işlemler** olarak kabul edilir.

h. İç Kontrol Mekanizmaları:

Altın tedarik zinciri süreci içerisinde risk olarak değerlendirildiği öngörülen herhangi bir uyumsuzluğun üst yönetime aktarılacağı bir iletişim mekanizması olarak **Uyumsuzluk Bildirim Sistemi** kurulmuş ve bu maksatla **Uyum Erişim Noktaları (Compliance Access Point)** oluşturulmuştur. Yıl içerisinde yapılan planlı personel uyum eğitimleriyle de bilinçlendirme yapılarak bilgilerin tazelenmesi sağlanmaktadır.

Tespit edilen birim uyum sorumluları vasıtasıyla tedarik süreci aşamalarının ilgili birimlerdeki uygulaması, yapılması gereken prosedür ve işlemler ile uyum sistemi ve tedarik zincirindeki aksamalar ve muhtemel riskler kontrol altına alınmakta ve olumsuz gelişmeler rapor edilmekte, tüm bu hususlar Uyum Komitesinin periyodik toplantılarında gündeme getirilmektedir.

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER YETKİLİ MÜESSESE A.Ş. sürekli ticari ilişkisi olan müşterileriyle de bir iç denetim sistemi oluşturmuştur. Düzenli aralıklarla mal kabul ettiği müşterilerini idari uygulamaları ve yerinde alan denetimleri ile yıl içerisinde değişik periyotlarla kontrol ederek yapılan ticaretin emniyetini ve güvenilirliğini sağlamaktadır.

5. UYGULAMA ŞEKLİ:

Risk Yönetim Planı (Risk Management Plan) yayınlandığı an yürürlüğe girer. Olabilecek değişiklikler **Uyum Sorumlusu (Compliance Officer)** tarafından revize numarasıyla birlikte yayınlanır. Birim sorumluları/yöneticileri bu yönergenin esaslarının ve uygulama şeklinin tüm birim çalışanlarınca iyi anlaşılmasını sağlamaktan, talimat ve prosedürün gerekliliklerini yerine getirecek bir işleyiş tarzı tesis etmekten ve konu ile ilgili birim içi uygulamaları yapmaktan sorumludurlar.

EK-A

ALTIN TEDARİK ZİNCİRİ RİSK ANALİZİ İŞ AKIŞI

1. ALTININ KAYNAĞININ BELİRLENMESİ:

Risk analizi altının kaynağının belirlenmesiyle başlar. Farklı kaynaklar, farklı risk analizi yapılmasını gerektirir.

Altının kaynağının belirlenmesi ile ilgili her husus, o şirketin makul ve iyi niyetli gayretlerinin olmasına, verdiği bilgilere olan güven derecesine ve araştırma sonuçlarının (ülkelerin, hükümetlerin, uluslararası organizasyonların, NGO'ların, UN gibi organizasyonların araştırma raporları) değerlendirilmesine bağlıdır.

- a. **Madenden gelen altın:** Bakır madeninden elde edilen altın, toz, süprüntü malı gibisinden düşük değerli endüstriyel mal gibi yan ürün altınlar (altın içerikli mal) bu analizin dışında tutulmuştur. Altının kaynağı ile ilgili yanlış ifadeler ve yorumlamalara karşı tedbirli olmak için durum değerlendirmesi (due diligence) dikkatli yapılmalıdır.
- b. **Geri dönüşümlü altın:** Geri dönüşüm için toplandığı yer, kaynak yerdir. Örneğin hurda altının rafineriye/hurda toplayıcıya satıldığı ilk yer. Hurdaların toplandığı ve döküldüğü noktalar ve buralardan alınan geri dönüşümlü altınlar durum değerlendirmesinden (due diligence) geçirilmelidir.
- c. **Yatırım altınları (barlar, liralara vb darphane ürünleri, külçeler gibi kasalarda tutulan ürünler):** Bu ürünler genelde kayıtlı, sertifikalı/pullu, numaralı gibi kontrole tabi ürünler kategorisindedir. Bu tür ürünlerin kara para aklama ve çatışma bölgeleri kaynaklı olasılıklardan uzak olduğunu garanti altına almak için tedarikçileriyle ilgili titiz bir durum değerlendirmesi (due diligence) yapılmalıdır.

2. TEDARİK ZİNCİRİNDEKİ YÜKSEK RİSKLİ DURUMLARIN (KIRMIZI BAYRAK-RED FLAG) BELİRLENMESİ:

Altının kaynağı ile ilgili yukarıdaki hususlar ile müşteri bilgi formundaki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi sonucu gerek madenden gelen, gerekse geri dönüşüm veya mevcut stok altınlarla ilgili yüksek riskli durumlar (altının kaynağı ve nakliyesi esnasındaki yüksek risk-kırmızı bayrak- noktaları):

- Çatışmalardan etkilenmiş, yüksek riskli alanlardan nakledilen ve kaynağı bu bölgelerden gelen altınlar.
- Kaynağının sınırlı altın rezervleri ve stokları olduğu bilinen ülkelerden geldiği beyan edilen altınlar.
- Çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli alanlardan nakledildiği veya kaynağının bu bölgeler olduğu endişesi olan altınlar.

- Geri dönüşüm veya hurda statüsünde olup rafine edildiği yer itibariyle çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli alanlardan nakledildiği veya kaynağının bu bölgeler olduğu endişesi olan altınlar.

Kara para aklama ve rüşveti önleyici kanunlar ile gümrük kontrolleri ile ilgili kanun ve uygulamaların zayıf olduğunun, resmi olmayan bankacılık işlemlerinin ve genellikle nakit para transferlerinin yaygın yapıldığı durumlarda risk değerlendirmesine özellikle dikkat edilerek risk seviyesinin daha yüksek olduğu dikkate alınır.

Yüksek riskli-Kırmızı bayraklı tedarikçiler/müşteriler:

- Çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli alanlardan nakledilen ve kaynağı bu bölgelerden olan altınlarla ilgilenen tedarikçiler/müşteriler,
- Son 12 ayda yüksek riskli-kırmızı bayraklı bir bölgeden altın tedarik ettiği değerlendirilen tedarikçiler/müşteriler yüksek riskli kabul edilir.

Yüksek riskli-Kırmızı bayrak durumları:

- Eğer mahalli altın ihracatçıları veya uluslararası altın ticareti yapan kişilerin, kendi tedarik zinciri süreçlerinde yüksek risk-kırmızı bayrak durumları olmadığına dair makul ve mantıklı belgeleme ve açıklamaları varsa, yüksek risk tanımlaması yapılmaz.
- Eğer tedarik zinciri süreçlerinde yüksek risk-kırmızı bayrak tanımlaması yapılmışsa, yukarıdaki yüksek risk-kırmızı bayrak durumlarından bir veya birkaçını hariç tutamıyorlarsa, şirketin/müşterinin gerçek durumunu tespit maksadıyla aşağıda belirtildiği şekilde yerinde değerlendirme/denetim ekibi teşkil edilir.

3. ŞİRKETİN/MÜŞTERİNİN TEDARİK ZİNCİRİNDEKİ YÜKSEK RİSK-KIRMIZI BAYRAK GERÇEK DURUMUNUN TESPİTİ:

a. Yüksek risk-kırmızı bayraklı bölgelerin ve yüksek risk-kırmızı bayraklı bölgeden olan herhangi bir tedarikçinin/müşterinin tüm durum değerlendirmesi/due diligence süreçlerini ayrıntılı gözden geçirmek:

- Muhtemel kaynak ülkedeki metal/maden çıkarımı ve işin çatışma, insan hakları ve çevre ihlalleri üzerine etkisi konusunda ülkelerin, hükümetlerin, uluslararası organizasyonların, NGO'ların, UN gibi organizasyonların araştırma raporlarının incelenmesi,
- Belirli sorulara ve isteklere cevap bulmak amacıyla mahalli ve merkezi hükümetlere, mahalli sivil toplum örgütlerine, BM barışı koruma birliklerine ve mahalli tedarikçilere danışmak.
- Ayrıntılı idari incelemeler, yerinde yapılan ziyaretler, ticari kayıtların örneklemeli incelenmesi, kara para aklamayı ve terörün finansesini önleyici tedbir ve uygulamaların incelenmesi gibi tedarik zinciri politikasıyla uyumlu işlerliği olan politika, prosedürler ve yönetim sistemleri olup olmadığını belirlemek.

b. Madenden çıkarılan altın: (küçük, orta ve büyük ölçekli işletmeler dahil)

Tedarik zinciri süreçlerinde yüksek risk-kırmızı bayrak tanımlaması yapılmış olanların gerçek durumları hakkında bilgi toplanması maksadıyla **yerinde değerlendirme timinin (Uyum sorumlusu ve müşteri temsilcisi)** tesis edilmesi.

Bu ekibin şirketin bulunduğu yerde, ülkede ve tesislerinde, gerekiyorsa malın geçtiği diğer ülkelerde fiziki incelemelerde bulunarak ithalat ihracat dokümanları, ortaklık kayıtları, vergi belgeleri ve delil olabilecek diğer tüm kayıtlara ulaşması sağlanır. Bu ekibe yer, ulaşım ve tehdit bilgileri, nakliye rotaları dahil denetime gitmeden önce ilgili bilgiler verilir.

c. Madenden çıkarılan altın: (madenden gelen altının orta veya büyük işletmelerden mi ya da atölye veya küçük ölçekli işletmelerden mi olduğunun belirlenmesi)

Orta veya büyük madenlerden gelen altının tedarik zincirindeki gerçek durumunun belirlenmesi amacıyla işletmenin/madenin, altının çıkarılması, işlenmesi ve ihracatıyla ilgili gerçek tespitlerin yapılması:

- Altının çıkarıldığı madenlerin belirlenmesi
- Altının işlendiği yerlerin belirlenmesi
- Altının işlenme ve nakliye metotları
- Sınır geçiş noktaları dahil nakliye rotalarının belirlenmesi
- Üretim kapasitelerinin belirlenmesi
- Müşteri tanıma sistemi bilgilerinin doğrulanması
 - ◆ Sahiplerin ve varsa ortakların, diğer iş ilişkilerinin belirlenmesi
 - ◆ Beyan edilen tüm belge ve sertifikaların doğruluğunun teyidi
 - ◆ UN listeleri, world-check araştırması gibi bilgilerin kontrol edilmesi
 - ◆ Şirketin hükümet, silahlı gruplar, politik partiler, suç şebekeleri veya özel güvenlik güçleri gibi unsurlarla bağlı olup olmadığının belirlenmesi
- Madencilik, ithalat, ihracat lisansları
- Vergiler, ruhsatlar, ulaşım, ithalat ve ihracat gibi hükümete yapılan resmi ödemeler
- Madende ve nakliye safhasında hizmet alınan silahlı güvenlik gücü
- Bu güvenlik personelinin eğitim şekli
- Güvenlik risk değerlendirmesi
- Maden sahalarının, nakliye rotalarının ve ithalat/ihracat noktalarının silahlı grupların kontrolünde olması
- Çocuk iş gücü kullanımı, zorunlu çalıştırma, işkence gibi çeşitli insan hakları ihlallerinin kanıtları
- Devlet dışı silahlı gruplar ile silahlı özel güvenlik güçlerinin desteklenip desteklenmediği hakkında bilgi

Atölye veya küçük ölçekli madenlerden gelen altının tedarik zincirindeki gerçek durumunun belirlenmesi amacıyla işletmenin/madenin, altının çıkarılması, işlenmesi ve ihracatıyla ilgili gerçek tespitlerin yapılması:

- Atölye veya küçük ölçekli maden ve kimlik bilgilerinin, hükümet, politik parti, silahlı gruplar vb. ilişkilerinin olup olmadığının ve coğrafi yerlerinin incelenmesi
- Madenin kaynağının, nakliye ve ticaret rotalarının incelenmesi
- İşletmenin atölye veya küçük ölçekli maden tanımlamasına uyup uymadığının incelenmesi
- Altın işleme ve nakliye metotları
- Vergi, ruhsat vb hükümete ve resmi kurumlara yapılan ödemeleri
- Müşteri tanıma sistemi bilgilerinin doğrulanması
 - ◆ Sahiplerin ve varsa ortakların, diğer iş ilişkilerinin belirlenmesi
 - ◆ Beyan edilen tüm belge ve sertifikaların doğruluğunun teyidi
 - ◆ UN listeleri, world-check araştırması gibi bilgilerin kontrol edilmesi
 - ◆ Şirketin hükümet, silahlı gruplar, politik partiler, suç şebekeleri veya özel güvenlik güçleri gibi unsurlarla bağı olup olmadığının belirlenmesi
- Maden sahalarının, nakliye rotalarının ve ithalat/ihracat noktalarının silahlı grupların kontrolünde olması
- Çocuk iş gücü kullanımı, zorunlu çalıştırma, işkence gibi çeşitli insan hakları ihlallerinin kanıtları
- Devlet dışı silahlı gruplar ile silahlı özel güvenlik güçlerinin desteklenip desteklenmediği hakkında bilgi
- Tedarik zinciri içerisinde kaynağı ve güvenilirliği belirsiz olan diğer herhangi bir durum
- Eğer varsa orta ve büyük ölçekli maden işletmeleriyle aralarında olan anlaşmazlık ve çatışma halleri

d. Geri dönüşümlü altın: (Çatışmalardan etkilenmiş veya yüksek riskli bölgelerden çıkarılmış ve kaynağı gizlenmeye çalışılan hurda altınlar) Yerinde denetimler, ilave idari prosedürlerin kontrolü gibi riski hafifletici önlemler alınması:

- **İşlemin maddi değeri:** Çatışmalardan etkilenmiş riskli bölgelerdeki geri dönüşümlü/hurda altınlar 1 gram gibi küçük bir değerde bile olsa sıkı bir incelemeye ve durum değerlendirmesine tabi olmalıdır.
- **İşlemin yeri:** Altın çok küçük miktarlarda bile değerli olduğundan ve kolayca taşınabildiğinden dolayı tamamen risksiz bir işlem yeri yoktur.
- **Malın cinsi:** İşlenmemiş geri dönüşüm altın, altın içerikli materyal veya mücevher sınıfına giren cins materyal olup olmadığının belirlenmesi.
- **Beklenmedik durumlar:** Geri dönüşümlü altın olarak beyan edilen malın kaynağındaki makul/kabul edilebilir durumu dikkate alınmalıdır. Örneğin malın kaynağındaki durumu 14k beyan edilmişse, geri dönüşümlü mücevherat kapsamında sorgulaması yapılmalıdır.

- **Tedarikçi/satıcı:** Farklı satıcılar farklı risk durumlarında mal sunarlar. Örneğin, üretim ve işlem safhalarında kontrollü bir işleyişi olan yerlerde işlenen hurda altınlar, farklı

kaynaklardan mal toplayan tedarikçilerin malına nazaran daha düşük risk seviyesindedirler. Tedarik süreci Durum değerlendirmesi (Due diligence) süreçleri ile müşterilerin uygulamaları arasındaki belirgin tutarsızlıklar diğer yüksek risk seviyesi belirtileri anlamındadır.

e. **Geri dönüşümlü altın:** Ayrıntılı inceleme, ayrıntılı idari prosedürler, yerinde şirket denetimleri, örnek numune kayıtlarının incelenmesi, kara para aklama ve terörizmin finansesi ile ilişkili durumların incelenmesi için sıkı kontrol tedbirlerinin uygulanması ve bilgi toplanması.

- Hurda üretimi yapılan faaliyet yerlerinin olup olmadığı
- Özel mülkiyet mücevher işinin sahibinin belirginliği veya devir durumu olup olmadığı
- Hurda ve geri dönüşümlü altınla ilgili yapılan işin seviyesinin ve durumunun tespiti maksadıyla yerinde şirket ziyareti yapılması, gerekli dokümanların ve işlemlerin kontrolü

4. **TEDARİK ZİNCİRİNDEKİ RİSKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ:** Şirketin yüksek risk-kırmızı bayrak durumlarının tespiti maksadıyla toplanan ve öğrenilen bilgilerin değerlendirilmesi.

- Şirketin tedarik zinciri politikası standartları
- Durum değerlendirmesi (Due diligence) standartları
- Şirketin ikamet etmiş olduğu, altının çıkarılmış olduğu ve transit geçiş yaptığı ülkelerdeki mahalli kanunların, yasal mevzuatların incelenmesi
- Şirketin devlet ve iş ilişkileri anlamında yapmış olduğu finansal, tedarikçi ve müteahhitlik gibi anlaşmalarının incelenmesi
- OECD rehberi, insan hakları ihlalleri, kara para aklama gibi uluslararası mevzuatların gereklilikleri yönünde incelenmesi

HALAÇ DÖVİZ VE KIYMETLİ MADENLER
YETKİLİ MÜESSESE A.Ş.

RİSK YÖNETİMİ İŞ AKIŞ ŞEMASI

